

7136

Wilno, dnia 31/III-1921 roku

aa

Odczyt
Seka polit-prasowa
1903 II 296/pa Pius

raport polityczny Nr. 14.

za czas od 12 do 26-marca 1921r.

Ogólna sytuacja polityczna.

W czasie sprawozdawczym w sytuacji politycznej kraju zaszły poważne zmiany, które je jednak nie doprowadziły do definitywnego rozwiązania sprawy Litwy środkowej.

Po konferencji w Genewie, gdzie została połączona myśl o plebiscycie na terytorium ciągnącym ku Wilnu, spór polsko-litewski o Wilno wszedł w nowe stadium, prawopodobnie równie przewlekłe i uciążliwe jak uprzednie, bowiem jest rzeczą wątpliwą, by proponowane przez Ligę Narodów porozumienie polsko-litewskie mogłomian w Brukseli mogło dać decydujące wyniki z powodu wzajemnie wykluczającego się stanowiska obu stron zainteresowanych. Wskazuje na to również przewidywany skład delegatów, którymi ze strony litewskiej mają być Galwanaukas i Klimas, ze strony polskiej prof. Askenazy.

W związku z propozycją Ligi Narodów nawiązania bezpośrednich pertraktacji polsko-litewskich w Brukseli stanowisko obu rządów nie zmieniło się, natomiast w ugrupowaniach politycznych polskich w Wilnie szczytnie myśl porozumienia z litwinami znalazła żywe echo. Zarzucony już projekt zwołania Sejmu w Wilnie znów został wysunięty na porządek dzienny przez ugrupowania lewicowe.

Z drugiej strony, forsowana jest przez wyżej wymienione ugrupowania linja porozumienia z litwinami. Projektowany wyjazd przedstawicieli lewicy miejscowej do Kowna ma się do tego przyczynić.

Baje się również, zauważyć w łonie społeczeństwa polskiego pewien zwrot w kierunku ugody nawewnątrz w stosunku do żydów i białorusinów.

Należy zaznaczyć iż stanowisko stronnictw zgrupowanych w t. zw. Bloku Narodowym konsekwentnie przytrzymuje się linii aneksjonistycznej, której nie zmodyfikowały wypadki polityczne ubiegłych dwóch tygodni.

Stanowisko władz krajowych Litwy Środkowej nazewnątrz nie się nie zmieniło, aczkolwiek proces upośobnienia administracji Litwy Środkowej z administracją Rzeczypospolitej Polskiej posunął się niewątpliwie bardzo naprzód. Dwie delegacje, które wyjeżdżały z Wilna do Warszawy w celu konferencji z czynnikami miarodajnymi rządu i społeczeństwa polskiego naogół nie sprawiły tam oślatniego wrażenia ze względu na niejednolitość poglądów w sprawach zasadniczych. Przypuszczając jednak należy, że owołanie gen. Żeligowskiego nie nastąpi, aczkolwiek w administracji Litwy Środkowej zajdą pewnie zmiany.

Sytuacja na wsi.

Stan wsi dotychczas jeszcze pomimo półrocznego prawie pobytu władz l. Sr. nie przedstawia się zaowalnijaco.

Wielu posianych mianowanych w pow. Święciańskim władze administracyjne dotychczas jeszcze nie zolały całkowicie zorganizować powiatu i wziąć kierownictwa w swoje ręce. Nie zostały jeszcze uruchomione instytucje, które starostwo winno było powołać do życia. /np. Komisja zwrotu strat wojennych/ W innych powiatach kraju sytuacja nie przedstawia się lepiej.

Z powodu trudności, technicznych braku wykwalifikowanego personelu oraz braku zrozumienia wśród ludności samorząd gminny dotychczas jeszcze nie zolał się rozwinąć ze stanu początkowego.

Brak należytej opieki administracyjnej i braki samorządu w fatalny sposób odbijają się na ludności, która przy nieuregulowanych stosunkach społecznych i gospodarczych oraz wskutek samowoli kwaterujących oddziałów wojskowych cierpi bardzo i staje się ogólnym na terenie dla wszelkiego rodzaju poczynan antypaństwowych.

Sprawy oświatowe całkowicie zależą od mniejszego lub większego poziomu wykształcenia i energii miejscowych sił nauczycielskich. Kontrola nad szkolnictwem nie jest należyście zorganizowana i jest nał w sytuacji bardzo trudnej z powodu braku wykształconych sił naucz.

cielskich. Należy zaznaczyć jednak iż szkolnictwo ludowe pod względem ilościowym rozwija się dość dobrze i na ogół zostało już otwartych przeszło 75% szkół funkcjonujących przez inwazję bolszewicką na terenie zajmowanym przez Litwę Białą.

Stosunki rolne nie są uporządkowane i są źródłem ciągłych narządów ze strony mas włościańskich i posiadaczy ziemskich. Lasy nie posiadające należytej ochrony państwowej niszczone są, wyrabiane w sposób barbarzyński, przez ludność i właścicieli, którzy stracili na ziele na utrzymanie ich w swym posiadaniu.

Jest rzeczą charakterystyczną, iż uprzywiljowane stanowisko żołnierzy powracających z wojska w posiadanie ziem, zaczyna być w masach żołnierzy w niepokój, iż ziemia zostanie się w ręce żołnierzy, a reforma żołnierska całkowicie ich domnie.

Pomoc rządowa w hasionach materialnych i inwentarzu dotychczas jeszcze nie dała żadnych rezultatów, gdyż transporty zboża z Polski jeszcze nie nastąpiły, konie zaś zostawane rolnikom przez właścicieli w znacznej mierze trafiły w ręce ludzi niepołączonych z ziemią i nieumiejących ich wyżywić.

Mnożą się skargi ludności na narządów ze strony ofiarów kwatermistrzów i oficerów.

Zażalenia z gm. Niemienowskiej w sposób obfity malują samowolę i brak dyscypliny żołnierzy, kwatrujących tam 1-go szwadronu Grenadierów.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.

Wobec części pasa neutralnego /gm. Szurwinty/ stosunek ludności do Polski staje się coraz przychylniejszy. Wielkie wrażenie waroń ludności sprawiają wiadomości o porażkach, jakie zmuszona jest płacić ludność rolnicza na terenie Litwy Kowieńskiej. Pasa neutralny jest pełniony przez żołnierzy z wojska litewskiego, ukrywającymi się o poboru.